

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/418/2017/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

112/2019. (IV. 4.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ – akit az eljárásban **Dr. F.A. ügyvéd** képviselt – 2017. október 8-án előterjesztett **panasza alapján indult eljárásában** a 2019. április 4-én – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén született hozott állásfoglalását

megküldi az Országos Rendőrfőkapitánynak.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos 2017. október 8-án, és október 15-én elektronikus úton terjesztette elő panaszát a Testülethez, amelyben a 2018. szeptember 29-én történt intézkedést kifogásolta. 12 óra 50 perckor a BRFK kerületi Rendőrkapitányságról 8-10 rendőr házkutatást tartott a panaszos lakásában. Kijelentették, hogy ebben a lakásban kábítószer van. A házkutatás során sem a lakásban, sem a gépkocsinál hatósági tanú nem volt, kamerával felvétel nem készült. Minden rendőr átkutatta a lakás minden helyiségét, nem találtak kábítószer.

A kábítószer kereső kutyát is behozták, de ő sem talált kábítószer, vagy arra utaló nyomot. A fiókokból elvették a telefonokat, még az édesanyja telefonját is, a TV előtt lévő zsebkését és még nem tudni, hogy mit vittek el, ezekről a lefoglalt tárgyról átvételi elismervényt nem kapott a panaszos. Megtalálták édesanyám gépkocsijának kulcsát. A gépkocsit is átkutatták, de itt sem találtak kábítószer, sem arra utaló nyomot sem a rendőrök, sem a kábítószer-kereső kutya. Házkutatás és gépkocsi átkutatásának eredményéről jegyzőkönyvet nem kapott, majd közölték vele - minden indokolás nélkül -, hogy előállítják a BRFK kerületi Rendőrkapitányságon.

A panaszos jelezte a nyomozást vezetővel, hogy 2-es típusú diabétesze és magas vérnyomása van, így szüksége van a gyógyszereire, amit kiborogattak és összekeverték. Az egyik nyomozóval

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

visszamentek a gyógyszerekért. Ennivalót nem vihetett magával, mert azt mondták, majd ott kap. Engedélyezték, hogy a lakáskulcsot édesanyjának átadja, majd közölték az édesanyjával, hogy a kutyát etesse meg.

14 óra 30 perckor vették „örizetbe” a fogdán és miután 19 órakor közölte az örrel, nagyon rosszul van, be kellene vennie a gyógyszereket és már ennie is kellene, ezért hoztak részére 2 db rozskiflit és olyan felvágottat, ami szóját tartalmaz, ezért nem ehetette meg. Gyógyszert nem vehette be, kihallgatása továbbra sem történt meg. 19 óra 55 perckor kiengedtek a fogdából, ahol a benntartózkodásról igazolást kapott. A panaszos telefon nélkül állt a kapitányság előtt, taxit nem hívtak, ebben a kritikus helyzetemben – addigra már háromszor kellett volna ennie – kénytelen volt hazasétálni.

A panaszos az ügyiratszámot, előadó nevét nem tudja, a fogdából való kiengedésen kívül semmiféle iratot nem kapott. A panaszos még a panasz előterjesztésének napján sem tudja, hogy mivel vádolják, illetve, hogy milyen kábítószeret kerestek nála. A jogi képviselőnek csak a mellékelt e-mail-t küldték, ami szerint nem tudnak a nyomozás érdekében felvilágosítást adni.

Más dokumentum nem áll rendelkezésére. A házkutatás során ellenállást nem tanúsított, nem lépett fel erőszakosan, együttműködő volt. Nem mondták el, hogy mivel vádolják, nem tájékoztatták a jogairól.

2) A panaszos a beadványhoz csatolta az előállítás időtartamáról kiállított igazolást, eszerint 2017. szeptember 29-én 12 óra 50 perctől 19 óra 55 percig volt előállítva a BRFK kerületi Rendőrkapitányságára. Továbbá a letéti jegyzéket, amely szerint a letételezés 15 óra 5 perctől 19 óra 55 percig tartott.

3) A panaszos jogi képviselője október 30-án csatolta a meghatalmazását és kiegészítette a panaszbeadványt. A jogi képviselő szerint az előállítás nem felelt meg az Rtv. 33.§ (2) bekezdés b) pontjának, az Rtv. 33. § (3) bekezdésének, illetve az Rtv. 33. § (4) bekezdésében foglalt előírásoknak. A házkutatáskor, illetőleg előállításakor a panaszossal mindössze annyit közöltek, hogy a házkutatással érintett ingatlanban kábítószer található, mely kapcsán tény, hogy a házkutatás során bűnjelét nem találtak, a panaszos vizeletében kábítószeret nem találtak.

A jogi képviselő kifogásolta a ruházat átvizsgálásának módját is. A panaszost rendőrségi fogdára vitték, ahol az alsónadrágját is le kellett tolnia, valamint le is kellett alsónadrág nélkül guggolnia, a motozást szemérem sértő módon hajtották végre. A rendőrségi fogdán eltöltött 5 óra 25 perc eltelte után szabadon engedték. Ez a jogi képviselő szerint a 18/2008. (OT.IO.) ORFK utasítás 6.4. pontja szerint, valamint az Rtv. 18. § (5) bekezdése szerint is tilos. Az ORFK Rendészeti Főigazgatójának * ált. számú átírata alapján is a ruházatátvizsgálás az intézkedésnek alávetett személy ruházatának átvizsgálását jelenti oly módon, hogy a ruházat az intézkedéssel érintett személy testén marad.

Álláspontja szerint a nyomozóhatóság megsértette az Rtv. 15. § (1) és (2) bekezdéseiben foglalt arányosság követelményét is.

Az Rtv. 18. § (4) bekezdése szerint a test átvizsgálása, és az alsónadrág letolása nem szükségszerű, ahhoz olyan körülmény fennállása is szükséges, melyet az Rtv. 18. § (4) bekezdése meghatároz.

A jogi képviselő szerint a rendőrség megsértette a 30/2011. (IX.2.) BM rendelet (továbbiakban Szolgálati Szabályzat) 31. § (7) bekezdését, mert az igazoltan 2-es típusú cukorbetegségben szenvedő panaszosnak nem engedte a gyógyszereit bevenni, nem hívott neki orvost, és csak jóval később hoztak neki két szelet kenyeret, és szójatartalmú párizsit, utóbbit betegsége miatt nem is ehetette meg a panaszos. A panaszolt eljárása ellentétben áll a Szolgálati Szabályzat 31. § (10)

bekezdés d) pontjával és (11) bekezdésével is. Már a házkutatás során ismertté vált a panaszos 2-es típusú cukorbetegsége, valamint magas vérnyomás betegsége, mellyel kapcsolatban egy Zs. keresztnevű eljáró rendőr rá is kérdezett a panaszosnál hogy „minek neki annyi gyógyszer”. A panaszos erre azt válaszolta, hogy betegségeire, cukorbetegségeire és magas vérnyomásra szedi. A Zs. nevű rendőr erre azt válaszolta, hogy „nem kéne ezzel foglalkoznia, nem lenne magas a vérnyomása”. A jogi képviselő ennek a rendőri hangnemnek is a kivizsgálását, összefüggésben a fogdán történő nem megfelelő ellátással, mely kapcsán fennállt a reális veszélye annak, hogy a panaszos maradandó károsodást szenved el.

Az Rtv. 19. § (1) bekezdése alapján a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek - ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik - mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható. Jelen esetben a rendőri intézkedés azért volt jogszerűtlen, mert nem állt fenn az Rtv. 33. § (2) bekezdésében meghatározott bűncselekmény elkövetésének a gyanúja, mivel a panaszos semmilyen törvénybe ütköző cselekményt nem követett el.

A 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 28. § (8) bekezdése alapján az elfogás és előállítás végrehajtása esetén - ideértve a megkezdett, de mellőzött előállítást is - a rendőr szolgálati előjárója haladéktalanul, de legkésőbb az intézkedésről történő beszámoltatásig köteles vizsgálni az intézkedés jogszerűségét, szakszerűségét és arányosságát. A vizsgálat eredményét az intézkedésről készült jelentésre kell rávezetni.

A nyomozóhatóság feladata továbbá, hogy a Rendőrségi törvényben és Büntetőeljárási törvényben rögzített feladatait pártatlanul és magas szakmai színvonalon lássa el, és tartózkodjon minden olyan kijelentéstől, mely megkérdőjelezi eljárásának semlegességét.

Mindezek alapján a jogi képviselő kéri a fentiek miatt az intézkedés kivizsgálását.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A parancsnoki kivizsgálás rögzíti, hogy 2017. 09. 29-én a *id. számú bűnügyi jelzés és K. S. r. szds. utasítására K. L. r. hdgy. vezetésével P. L. r. ftörm., E. Zs. r. ftörm., S. Z. r. törm., V. Sz. r. törni, és G-N.A. r. főtörzsőrmester (bűnügyi kutyavezető) megjelentek a B. település E.út ...szám alatt.

A * id. számú bűnügyi jelzés arra adott jelzést, hogy panaszos a fenti címen kábítószerrel kereskedik illetve kábítószerrel tart a lakásban.

A fenti címen, csöngetés után intézkedés alá vonták a panaszost, majd vele szemben házkutatást fogantatosítottak, amelynek során kábítószer-kereső kutya került alkalmazásra.

Az előállítás tényét, okát és jogszabályi hivatkozását az intézkedés alá vonttal közölték, melyet megértett és tudomásul vett. Az előállítás során a bilincs kényszerítő eszköz használata nem volt indokolt. Az előállítás megkezdése előtt az intézkedéssel érintettet a jogaira és kötelezettségeit e kioktatták melyet, megértett és tudomásul vett. A beszállítást követően a panaszost az intézkedik átadták a szolgálatparancsnok részére. A szolgálatparancsnok utasította a rendkívüli őr, hogy fogadja be és helyezze el az előállítottat az előállító helyiségben az egyik zárkában.

Az előállított elhelyezését követően a panaszostól egyszeri vizeletminta került levételre a Fővárosi Bv. Intézet * objektumában. A vizeletminta levételét követően a BRFK kerületi Rendőrkapitányságról a nevezett szabadításra került.

K. Zs. r. hadnagy az alábbi megállapításokra jutott az intézkedéssel kapcsolatban:

Az intézkedésüket az Rtv 1. § (2) bekezdése alapján bűnüldözési feladatkörét teljesítve fogatosított intézkedést. A ruházat átvizsgálást az Rtv. 31. § (1) bekezdése alapján, az előállítás az Rtv. 33. § (2) b) pontja alapján került végrehajtásra. Az intézkedést saját hatáskörben *. id. számú bűnügyi jelzés alapján fogatosították.

A házkutatás ténye, jogalapja és rendszabályainak betartása nem képezte részét a kivizsgálásnak, tekintettel arra, hogy a házkutatás vezetője nem a rendészeti osztály állományába tartozik. A házkutatás során kizárólag biztosítási feladatokat hajtottak végre, minden egyéb cselekmény a kényszer intézkedést fogatosító eljárás vezetője a felelős.

A házkutatást 4 fő biztosította a BRFK kerületi Rendőrkapitányság rendészeti osztály állományából.

Az elkészült rendőri jelentések tükrében megállapítható, hogy ellentmondás van a kényszer intézkedést elszenvedő panaszos és a biztosító állomány között. Nem megállapítható, hogy történt-e a "Zs." nevű rendőr részéről bármilyen szóbeli megnyilvánulás a gyógyszerekkel kapcsolatban tekintettel a házkutatás és a jelentéseik megírása között eltelt időszakra. Az emlékeik meg koptak, de a rendőri jelentésekben leírtak alapján az intézkedő rendőrök nem tettek megjegyzést a gyógyszerekre.

A személyes szabadság korlátozása 2017. szeptember 29-én 12 óra 50 perckor kezdődött meg és 2017. 09. 29-én 19 óra 55 percig tartott. Az előállítottat a BRFK kerületi rendőrkapitányságon kialakított előállító helyiségben került elhelyezésre.

A panaszos előállítás időtartama alatt a rendészeti osztály munkatársai eljárási cselekményeket nem fogatosítottak kihallgatást nem vezettek. A panaszossal szemben együttműködő magatartása miatt kényszerítő eszköz nem került alkalmazásra.

A beszerzett dokumentumok alapján megállapította, hogy a panaszostól egyszeri vizeletminta került levételre a Fővárosi BV. Intézetben került sor. A mintát dr. J. M. orvos jelenlétében a rendszeresített mintavételi egységdobozban található tégelybe vették le.

A házkutatás végeztével, az előállítás okának es tényének közlése után a lakásban P. L. r. ftörm. ruházat átvizsgálást hajtott végre az Rtv. 31. § (1) bekezdése alapján. A ruházat átvizsgálás szemtanúja volt S. Z. r. törm. Az átvizsgálás során kizárólag azonos neműek tartózkodtak a helyiségben.

Az előállítóban való elhelyezés előtt a felügyeletet végrehajtó rendőr köteles az előállított ruházatát támadás vagy az önvészély okozására alkalmas tárgy elvétele végett átvizsgálni. Az előállítóban való elhelyezés előtti ruházat átvizsgálásra utasít 30/2011 (IX.22) BM. rendelet. Az előállító helyiségben való ruházat átvizsgálást H. Á. r. örm. hajtotta végre, aminek során S.Z. r. törm. volt jelen, az átvizsgálásra az illemhelyiségben került sor. Az átvizsgálás helyének megválasztásában szerepet játszott, hogy az előállítottat nem érje joghátrány. Egyedül ebben a helyiségben nincs kiépítve kamerarendszer az előállító területén.

Egyik esetben sem kellett alsónadrág nélkül mozgást végeznie a ruházat átvizsgálás során. Az átvizsgálás során sem a ruházata nem került eltávolításra, sem mozgást nem kellett végeznie.

Az előállított személy az intézkedő rendőrök részére hitelt érdemlően nem volt képes igazolni, hogy kettes típusú cukorbetegsége lenne. H. A. r. őrm. jelentéséből egyértelműen kiderül, hogy az előállítottat tájékoztatta, hogy kizárólag orvos jelenlétében kaphat betegségéből kifolyólag gyógyszert. Az előállított nem kívánta, hogy értesítésre kerüljön az OMSZ. Étellergiáról nem tett jelzést az előállított.

Az előállított nem volt képes hitelt érdemlően igazolni az intézkedő rendőrök részére, hogy betegségben szenved. Az előállítás során élelemmel ellátásra került az előállított.

A parancsnoki kivizsgálás során megállapítható volt, hogy a rendőrt jelentések alapján a rendőrök részéről jogsértés nem történt. E. Zs. r. főrm. tekintetében parancsnoki elbeszélgetést javasolt a r. szds. fegyelmi eljárás megindításának mellőzésével. A többi érintett rendőr tekintetében nem javasolta a fegyelmi eljárás megindítását.

2) E. Zs. r. főrm 2017. november 29-én kelt jelentésében előadta, hogy helyszínen K. S. r. szds. úr utasítására azért jelentek meg, mert a * id. számon keletkezett jelentés alapján információ merült fel arra vonatkozóan, hogy a panaszos a lakcímén kábítószer árul, illetve tart.

A helyszínen foganatosított intézkedésnél emlékeim szerint 5 fő a BFRK kerületi Rendőrkapitányság állományából, illetve 2 fő volt jelen kábítószer kereső kutyákkal. Az intézkedés részletes, pontos menetére nem emlékszik, mivel munkájából kifolyólag abban az időben hetente több alaklommal végeztek hasonló cselekményt. Fenti címen házkutatás céljából jelentek meg fent említett ok miatt, az ott lakó személy csak hosszas csengetések után nyitott ajtót. Ajtónyitást követően a panaszos lakását átkutatták, az erről készült határozat alapján, majd rövidesen két kolléga is megjelent kábítószer-kereső kutyákkal. Arra vonatkozóan nyilatkozni nem tud a r. főrm., hogy bármit is lefoglaltak-e, mivel a lefoglalást nem ő végezte, de emlékeim szerint kábítószer nem került elő a lakásból.

A házkutatást megelőzően oly mértékű pontos információ nem jutott tudomásukra, hogy lenti címen a kábítószer por, tableta vagy egyéb formában található-e meg a lakásban, így természetesen a házkutatás eredményessége, illetve a korábbi hasonló intézkedéseknél szerzett tapasztalatok céljából az ott található gyógyszeres dobozok is átvizsgálásra kerültek. Mivel gyógyszerész végzettséggel nem rendelkezik a r. főrm., ezért nem volt tudomása arról, hogy melyik gyógyszer milyen betegségekre alkalmazható, továbbá volt olyan doboz is, amelyben felirat alapján nem olyan nevű gyógyszer volt elhelyezve, mely a dobozán fel volt tüntetve ezért a panaszost nyilatkoztatni kívánta arra vonatkozóan, hogy mely gyógyszert mire alkalmazza, illetve melyik dobozban mi található. A nyilatkoztatás többé kevésbé sikerült, mivel a panaszos erre vonatkozó kérdésekre nem nagyon kívánt válaszolni, sőt láthatóan semmilyen kérdésre nem kívánt választ adni.

Ha szóban közölte is, hogy cukorbeteg (mely emlékeiben nem szerepel) abban biztos a r. főrm., hogy ezt részére semmilyen orvosi irattal nem igazolta. Megjegyezi továbbá, hogy a házkutatás során az általa vizsgált dolgokat most is, mint minden esetben oda és úgy helyezte vissza, ahogyan azt a helyéről elvett, a panaszos gyógyszereinek többségét ő nézte át azokat nem keverte össze, mivel csak szemrevételezéssel, illetve szaglás alapján ellenőrizte, azok a dobozból nem kerültek kivételre.

A panaszos az intézkedés végén előállításra került a bünygyi jelzés alapján. Arról, hogy az előállítás mettől meddig tartott nyilatkozni nem tud, mivel erre nem emlékszik.

Emlékei szerint a panaszossal szemben kényszerítő eszköz nem került alkalmazásra. Ruházatátvizsgálással kapcsolatosan, arról, hogy azt ki hajtotta végre ismételtelen nem tud nyilatkozni, az előállítóban történő elhelyezésnél nem volt jelen.

A feltett többi kérdésre az alábbiak miatt válaszolni nem tud:

- mivel emlékeim az esettel kapcsolatosan hiányosak, mert mint említette ez időszakban heti rendszerességgel fordultak elő hasonló cselekmények
- mivel a helyszínen nem ő volt az eljárás vezetője, illetve parancsnoka, abban csak mint végrehajtó állomány tagja vett részt
- mivel egyes cselekményekkel kapcsolatosan feltett kérdésekben nem illetékes, pl, az előállító helyiségben történő elhelyezésnél
- mivel egyes cselekmények esetleges elvégzésénél már nem volt szolgálatban.

3) P.L. r. főrm. a Testület megkeresésére írt jelentésében előadta, hogy a helyszínen az intézkedés jogalapja az Rtv. 29. § (1) bekezdése és az Rtv. 31. §. (1) bekezdés alapján személyi szabadságában korlátozott személy átvizsgálása, és az Rtv. 33. §. (2) bekezdés b) pontja szerinti előállítás volt. Továbbá a * id. számon készült bűnügyi jelzés alapján történt rendőri intézkedés K.S. r. szds. utasítására.

A rendőri intézkedés során a hely színen jelen volt K. L. r. hdgy., E. Zs. r. főrm, S. Z. r. törm., V. Sz. c. r. törm., illetve a helyszínen jelen volt még két kollégája a kábítószer kereső szolgálati kutyával, akiknek nem emlékszik a nevére. A rendőri intézkedésnek nem volt szemtanúja csak a rendőrök voltak jelen, mivel emlékei szerint külső hatósági tanú jelenlétén nem kérte a panaszos.

A r. főrm. nem emlékszik a kolleganője tett volna olyan megjegyzést, amit a panaszos kifogásolt. Az intézkedést 12 óra 50 perckor kezdte meg a panaszossal szemben és az ő részéről 14 óra 30 percig tartott, amikor a szolgálatirányító parancsnoknak sérülés és panasz mentesen átadta. Beszállítást követően 14 óra 30 perckor bemutatásra került a szolgálatparancsnoknak, majd az elő állító egységben került elhelyezésre.

A helyszínen igazoltatást, részleges ruházat átvizsgálást házkutatást, majd előállítást hajtottunk végre. A panaszos kihallgatásának idejére vonatkozóan nyilatkozni nem tud azon nem vett részt.

A helyszínen előzetes felszólítás után részleges ruházat átvizsgálás hajtott végre. Arra vonatkozóan nem tud nyilatkozni, hogy a rendőrkapitányságon történt-e ruházat átvizsgálás, mivel nem volt jelen az előállító egységben történő elhelyezésénél. A ruházat átvizsgálás szabályosan a Szolgálati Szabályzatnak megfelelően a lakásban került végrehajtásra, nem volt szemérem sértő. Szemtanúja nem volt az intézkedésnek. a panaszosnak semmilyen ruháját nem kellett a helyszínen levennie, hanem a részleges ruházat átvizsgálás a rajta lévő ruhák zsebeire terjedt k. Továbbá nem kellett leguggolnia a helyszínen.

Az intézkedés során nem emlékszem olyan momentumra, hogy a panaszos bármilyen orvosi papírral is igazolta volna cukorbetegségét. melyről a r. főrm nem is volt tudott. Az előállító helyiségben történekről nem tud nyilatkozni, mert nem volt ott. A helyszíni intézkedés során semmilyen orvosi igazolás nem került elő. A panaszos gyógyszereit a r. főrm nem keverte össze. Egyéb az előállító helyiségben történekekkel kapcsolatos kérdésekre nem tud válaszolni, mert nem volt ott.

4) V. Sz. c. r. törm. a Testület megkeresésére írt jelentése tartalmában azonos P.L. r. főrm 3) pont alatt ismertetett jelentésével, így annak részletes ismertetésétől a Testület eltekint.

5) H. Á. r. őrm. a Testület megkeresésére írt jelentésében előadta, hogy szolgálata teljesítése során a panaszos bűncselekmény gyanúja miatt került előállításra akit 15 óra 05 perckor

fogadtam be a BRFK kerületi Rendőrkapitányság előállító helyiségbe. A befogadás során az előállítást fogantató S. Z. r. törm. is mindvégig jelen volt. Az előállítás időtartama 2017. szeptember 29-én 12 óra 50 perctől 19 óra 55 percig tartott. Az előállított személyt az előállító helyiség zárkájában helyezte el. 2017. szeptember 29-én 17 óra 05 perckor B. J. r. tömi kikísérte a panaszost az előállító helyiségből meghallgatás végett.

A r. őrm. szolgálata 2017. 09 29-én 18 óra 00 perckor fejeződött be, ezt követően az előállító helyiségben történő rendkívüli őri feladatokat B. B. r. őrm vette át. Szolgálata leadásakor a panaszost még nem hozták vissza a kihallgatásból. Megjegyezni kívánja, hogy őt nem tájékoztatták arról, hogy a panaszossal szemben a zárkán kívüli tartózkodásának ideje alatt pontosan milyen eljárási cselekményeket fogantatóítottak

A panaszos kihallgatása 2017. szeptember 29-én 17 óra 05 perétől 18 óra 19 percig tartott.

A ruházatátvizsgálás a panaszossal szemben az Rtv. 31. § (1) bekezdése alapján történt meg. Az átvizsgálás során a r. őrm. felhívta a figyelmét arra, hogy vele szemben átvizsgálást fog végrehajtani, melyet megértett és tudomásul vett. A ruházatátvizsgálást az előállító helyiségen belül az illemhelyiségben hajtotta végre S.Z. r. törni úr jelenlétében, aki a végrehajtás során mindvégig biztosított.

Az átvizsgálást azért az illemhelyiségben hajtották végre, mivel ott nincs kiépítve kamera rendszer, hogy az előállított személynek szeméremértő ne legyen. Az előállító helyiség befogadó részét, valamint a zárkákat kamera ügyeli A kamerák által készített felvételeket a szolgálatirányító parancsnok irodájában elhelyezett monitorok segítségével nyomon lehet követni. A monitorokat a szolgálati helyiségbe beépítő kollegák is láthatják. a fentiekre való tekintettel került sor az illemhely iregben történő ruházat átvizsgálásra.

A panaszos állításával ellentétben, az átvizsgálás során nem kellett alsónadrág nélkül guggolnia, mivel ezt semmi nem indokolta. Az átvizsgálást a törvényben meghatározottak szerint hajtotta végre a r. törm.

A panaszos az előállító helyiségben az. általa ismert magyar nyelven nyilatkozattam egészségügyi állapotból adódó különleges étkezési vagy egyéb igényekről, amely során úgy nyilatkozott, hogy cukorbeteg, ez a nyilatkozat mellékletén rögzítésre is került.

A panaszos kérdésre elmondta, hogy neki betegségéből kifolyólag Cardula XL-t valamint Xanavot kell szednie. Betegségéről semmilyen orvosi igazolást bemutatni nem tudott, illetve nála semmilyen gyógyszer nem állt rendelkezésre.

A fentiekre való tekintettel tájékoztatta a panaszost, hogy értesíti az OMSZ munkatársait, mivel csak ők tudnak biztosítani számára megfelelő gyógyszert. Erre úgy nyilatkozott, hogy nem kér orvosi ellátást, mentő se hozzon neki gyógyszert, mert kibírja addig amíg itt lesz bent az előállító helyiségben, Az előállító helyiségben történő tartózkodásának ideje alatt rosszul létre nem panaszkodott.

Befogadáskor a panaszost az élelmezéssel kapcsolatban tájékoztatta, hogy az előállítást követő 5. órában jogosult élelmezési ellátásra. A tájékoztatást tudomásul vette és közölte, hogy a későbbiek során kérni fog élelmezést. 17 óra 50 perckor tájékoztatta a r. őrm. a panaszost, hogy az előállítása meghaladta az öt órát, így kérhet élelmet, amire közölte, hogy még nem éhes. Majd 19 óra körüli időben jelezte B.B-nek., hogy szeretne étkezni. Tekintettel arra, hogy az előállító helyiségben rendelkezésre álló élelmiszert cukorbetegségére való hivatkozással nem tudta

elfogyasztani, ezért Sz. A. r. ftörm szolgálatirányító parancsnok a jelzését követően haladéktalanul intézkedett az előállított személy igénye szerinti élelem 2 db kiflit, 1 db 10 dkg-os felvágott beszerzésére, amely részére átadásra is került.

Az előállító helyiségbe a ruházat átvizsgálás során semmilyen gyógyszer nem került elő.

Szóban tájékoztatta a r. örm. a panaszost a panasztételi lehetőségéről, továbbá a fogvatartottak részére az előállító helyiségbe is jól látható módon el van helyezve, hogy hol és milyen módon élhet panasztétel lehetőségével.

A személyi szabadságot korlátozó intézkedés végén a panaszos részére igazolás került kiadásra, melyen szintén szerepel a panasztételi lehetőség. Ezt az igazolást elolvasta, majd saját kézzel aláírásával is ellátta. Ezen igazolás egy példányát részére át is adták.

6) S. Z. r. törm. a Testület megkeresésére írt jelentésében előadta, hogy nem emlékszik, hogy a panaszos nevére, vagy hogy ilyen nevű emberrel szemben intézkedett volna. Ezért a Robotzsaru Neoban rákeresett a nevére. A vele szemben 2017. szeptember 29-én fogatosított házkutatásnál jelen volt. Az az intézkedéskor csak biztosítási feladatokat végzett.

A házkutatás során nem emlékszik, hogy került-e valami lefoglalásra.

Nyilatkozni nem tud arra vonatkozóan, hogy E. Zs. r. ftörm tett-e bármilyen kijelentést vagy kérdést a panaszoshoz.

A jelenlévők személyére és az intézkedések jogalapjára, és a ruházatátvizsgálásra nézve azonos a korábbiakban ismertetett jelentésekkel az előadása, ezért azt a Testület nem ismerteti.

7) A rendőrség megküldte a kábítószer-kereső kutya igénybevételéről a jegyzőkönyvet, eszerint kutyát 13 óra 30 és 45 perc között alkalmaztak. A jegyzőkönyvet 13 óra 50 perckor zárták le. A rendőrség megküldte a kábítószer-kereső kutyák alkalmazásáról szóló jelentést, amelyek ismertetésétől a Testület relevancia hiányában eltekint.

8) B. J. r. törm és L. N. r. ftörm. jelentésükben előadták, hogy 2017. szeptember 29-én 17 óra 5 perckor a panaszost vizelet-mintavétel céljából átszállították a Központi fogdára, majd 18 óra 10 perckor érkeztek vissza vele. A Központi fogdára 17 óra 30 perckor érkeztek meg.

A vizelet mintavételre 17 óra 40 perckor került sor Dr. J.M.M. doktornő felügyeletével, a 42ó-ds mintavételi dobozban lévő 1147420 számú mintavételi edényben. A dobozt 18 óra 15 perckor adták át K. K. r. törm. részére.

Az * forgalmi rendszámú személygépkocsit átvizsgálták, onnan bűncselekményre utaló eszköz, tárgy nem került elő.

9) A Nyilatkozatok szerint a rendőrök a panaszost a tájékoztatók átvételéről és az élelmezésről 15 óra 5 perckor nyilatkoztatták. 19 óra 45 perckor vette át az élelmiszert.

10) Elfogásról készült jelentés rögzíti, hogy a panaszossal szemben az Rtv. 29.§ alapján igazoltatást, az Rtv. 31.§ (1) alapján ruházatátvizsgálást, és az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján előállítást fogatosítottak. A panaszossal szemben kényszerítő eszközt nem alkalmaztak.

Bűnügyi jelentés alapján információ merült fel arra, hogy a panaszos kábítószer árul, illetve tart a lakásán. A helyszínen többször becsengettek, a panaszos majd 5 perc múlva nyitott ajtót, addig csak kutyaugatás hallatszott. A panaszos részére igazolta magát a rendőr, majd közölte az intézkedése okát, célját, amelyet tudomásul vett. A panaszost ezt követően igazoltatták. Ezt követően K.L. r. hadnagy vezetésével házkutatást fogatosítottak a lakásban, ami eredményre nem vezetett. A panaszos elmondta, hogy a lakásban nincs kábítószer és soha nem foglalkozott ilyesmivel. A történeteket a rendőrök jelentették K. S. r. szds-nak, aki utasítottak őket, hogy a panaszost állítsák elő bűncselekmény gyanúja miatt a XI kerületi Rendőrkapitányságra. A panaszossal szemben nem alkalmaztak kényszerítő eszközt, mivel együttműködő volt. A panaszos ruházatát P.L. r. főrm. felszólítást követően átvizsgálta. A panaszossal közölték, hogy önmagára, illetve hozzátartozójára nézve terhelő vallomást nem köteles tenni, ezt tudomásul vette.

Hozzá tartozó, illetve jogi képviselő kiértesítését nem kérte, viszont a szomszéd lépcsőházban élő édesanyjának a panaszos hozzájárulásával átadták a lakáskulcsot, hogy gondoskodjon a lakásban maradó kutyáról. A panaszos a körözési nyilvántartásban nem szerepelt, priusza nincs. A panaszost előállították és 14 óra 30 perckor átadták a szolgálatirányító parancsnok részére. A beszállítást követően átvizsgálták a szolgálati járművet, abban a panaszostól semmi sem maradt. A panaszossal szemben büntető feljelentést tettek.

A parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint az intézkedés jogszerű, szakszerű és arányos volt.

11) A rendőrség megküldte K. L. F. r. hdgy. jelentését, amely részletes ismertetésétől a Testület a folyamatban lévő büntetőeljárásra figyelemmel eltekint. Csupán annyit rögzít, hogy egy kábítószer használó személytől arról származott előadás, hogy rendszeresen a panaszostól vásárolja kábítószer. Egyebekben az intézkedés leírása megfelelt a korábbi ismertetett jelentésekben rögzítetteknek.

III.

1) A Testület a panasz eljárásban először azt vizsgálta, hogy mely panaszosi sérelmek kivizsgálásra terjed ki a hatásköre.

A Testület újfent hivatkozik az Rtv. 92. § (1) bekezdésére: „Akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint panasszal fordulhat az intézkedést fogatosító rendőri szervhez vagy kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kilététől függően az országos rendőrfőkapitány, a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója bírálja el.” Az idézett rendelkezés értelmében a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházatcsomag- jármű- átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),

– a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.) tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

a) A panaszos a házkutatással és a gyanúsítással kapcsolatban több kifogást (pl. nem kapott jegyzőkönyvet, nem tudják mivel vádolják) fogalmazott meg.

A Be. következő szakaszai rendelkeznek a házkutatásról, lefoglalásról és a gyanúsított kihallgatásáról:

„149. § (1) A házkutatás a ház, lakás, egyéb helyiség, az azokhoz tartozó bekerített hely vagy a jármű átkutatása, továbbá az ott elhelyezett információs rendszer vagy ilyen rendszerben tárolt adatokat tartalmazó adathordozó átvizsgálása az eljárás eredményessége érdekében.

(2) Házkutatásnak akkor van helye, ha megalapozottan feltehető, hogy az

a) a bűncselekmény elkövetőjének kézre kerítésére,

b) a bűncselekmény nyomainak felderítésére,

c) bizonyítási eszköz, elkobozható vagy vagyoneklobzás alá eső dolog megtalálására vezet.

(4) A házkutatást rendszerint az érintett jelenlétében kell elvégezni, a megkezdése előtt közölni kell vele a házkutatást elrendelő határozatot, és – ha a házkutatás meghatározott, illetőleg ismert bizonyítási eszköz vagy elkobozható dolog, illetőleg személy megtalálására irányul – fel kell őt szólítani, hogy a keresett dolgot adja elő, az információs rendszeren vagy adathordozón tárolt adatot tegye hozzáférhetővé, illetőleg a személyt adja át. Ha az érintett a felszólításra a keresett dolgot előadja, az információs rendszeren vagy adathordozón tárolt adatot hozzáférhetővé teszi, illetőleg a keresett személyt átadja, a házkutatás nem folytatható, kivéve, ha gyanú merül fel arra, hogy a házkutatás során más bizonyítási eszköz, elkobozható vagy vagyoneklobzás alá eső dolog is fellelhető.”

„179. § (1) Ha a rendelkezésre álló adatok alapján meghatározott személy megalapozottan gyanúsítható bűncselekmény elkövetésével, az ügyész, illetőleg – ha az ügyész másképp nem rendelkezik – a nyomozó hatóság a gyanúsítottat a 117–118. § szerint kihallgatja. A fogva lévő gyanúsítottat huszonnégy órán belül ki kell hallgatni. E határidőt attól az időponttól kell számítani, amikor a gyanúsítottat a nyomozó hatóság elé állították.

(2) A gyanúsítottal a kihallgatás elején közölni kell a gyanúsítás lényegét, az erre vonatkozó jogszabályok megjelölésével.

(3) A gyanúsítottat figyelmeztetni kell arra, hogy védőt választhat, illetőleg védő kirendelését kérheti. Ha az eljárásban védő részvétele kötelező, a gyanúsított figyelmét arra is fel kell hívni, hogy ha három napon belül nem hatalmaz meg védőt, az ügyész, illetve a nyomozó hatóság rendel ki védőt. Ha a gyanúsított kijelenti, hogy nem kíván védőt megbízni, az ügyész, illetve a nyomozó hatóság nyomban védőt rendel ki.

(4) A gyanúsított kihallgatásáról a nyomozó hatóság olyan időben köteles intézkedni, hogy a terhelt megfelelő időt és lehetőséget kapjon a védekezésre való felkészülésre [43. § (2) bek. c) pont].”

Az Rtv. fent idézett 92. §-ának (1) bekezdése értelmében a Testület rendőri intézkedésekkel, mulasztásokkal, valamint kényszerítő eszközök alkalmazásával foglalkozik, így nem jogosult büntetőeljárás keretében foganatosított cselekmények törvényességét elbírálni, ezért a Testület nem vizsgálhatja a panaszos házkutatással és a gyanúsítással kapcsolatban előadott sérelmeit. Ezek ellen az eljárási cselekmények ellen Be. szerinti jogorvoslással lehet élni.

A Testület a panasz fenti részei tekintetében hatáskörének hiányát volt kénytelen megállapítani.

IV.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos az Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításokra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, valamint a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát, a IV. cikk (1) bekezdésében cikkében foglalt személyi szabadsághoz való jogát, a VI. cikkében foglalt személyes adatok védelméhez fűződő jogát továbbá a XX. cikkben foglalt testi-lelki egészséghez fűződő jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület a panaszos előállítása kapcsán az alábbi megállapításokra jutott.

A rendőrségi iratok szerint a panaszosnál azért került sor intézkedésre, mert információ merült fel arról, hogy a panaszos kábítószerrel kereskedik.

A rendőrségi iratok szerint a panaszost az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján igazoltatták, illetve vele szemben 33.§ (2) bekezdés b) pontja alapján előállították.

a) Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

Az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek személyazonosságát a közrend, közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

A hivatkozott rendelkezések egyértelműen rögzítik, hogy a rendőr köteles intézkedést kezdeményezni, ha jogellenes cselekményt magvalósító magatartást észlel, vagy ilyenről tájékoztatják.

Az intézkedéskor hatályos Btk. 178. § (1) bekezdése szerint „aki kábítószerrel természet, előállít, megszerez, tart, az ország területére behoz, onnan kivisz, vagy azon átszállít, büntetett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő”.

A Testület ezen a ponton utal töretlen gyakorlatára, amely szerint a szabálysértési és bűncselekményi tényállásszerűséget kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a szabálysértési vagy a nyomozó hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – olyan esetekben, amikor a rendőrség az intézkedés alapjaként szabálysértés vagy bűncselekmény gyanújára hivatkozik–, az alapjog-korlátozás

vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, hogy a bűncselekmény elkövetésének az adott intézkedéshez szükséges fokú gyanúja fennállt-e. Ezzel összefüggésben a Testület fontosnak tartja hangsúlyozni: nem abban a kérdésben foglal állást, hogy a panaszos követett-e el bűncselekményt vagy sem, hanem csupán abban, hogy az adott helyen és időben rendelkezésére álló adatok alapján a rendőr gondolhatta-e azt, hogy panaszossal szemben felmerül a bűncselekmény elkövetésének gyanúja. Amennyiben igen, úgy a rendőri intézkedés akkor is jogszerű lehet, ha utóbb a nyomozás azt állapítja meg, hogy az érintett nem követett el bűncselekményt, vagy a bűncselekmény elkövetése nem bizonyítható.

A rendőrségi iratok egyértelműen azt tartalmazzák, hogy a rendőrök kábítószer birtokolásáról szóló névtelen miatt jelentek meg a helyszínen, és kezdeményeztek intézkedést. A Testület úgy ítélte meg, hogy a panaszossal szemben, a bejelentés alapján felmerült a jogellenes cselekmény elkövetésének az a minimális szintű gyanúja, amely rendőri intézkedést tett szükségessé a tényállás mihamarabbi tisztázása érdekében, valamint megalapozta a panaszos igazoltatását a közrend, közbiztonság védelme érdekében, valamint bűnmegelőzési és bűnüldözési célból.

Figyelemmel arra, hogy a bejelentés alapján a rendőröknek intézkedési kötelezettségük állt fenn a bűncselekmény körülményeinek mielőbbi felderítésére és az elkövető azonosítására, tekintettel továbbá arra, hogy a panaszossal kapcsolatban megállapítható volt a rendőri intézkedéshez minimálisan szükséges gyanú fennállása, ezért a Testület megállapítása szerint a panaszossal szembeni intézkedés kezdeményezésére és a panaszos igazoltatására az Rtv. 29. § (1) bekezdés első fordulata alapján jogszerűen került sor, így nem sérült a panaszos tisztességének eljárásához és személyes adatok védelméhez való joga.

b) Az előállítás körében a rendőrség arra hivatkozott, hogy a panaszossal szemben bűnügyi adat merült fel, és ezért szükséges volt a házkutatás foganatosítása és a kihallgatása.

A Btk. 178. § (6) bekezdése alapján vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő az, aki kábítószerrel fogyaszt, illetve csekély mennyiségű kábítószerrel fogyasztás céljából megszerez vagy tart, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg,

A fent hivatkozott Rtv. szakasz alapján a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, b) aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható, illetve c) akitől bűncselekmény gyanúja vagy szabálysértés, valamint közúti közlekedéssel kapcsolatban kiszabható, közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés bizonyítása érdekében vizeletvétel vagy véralkohol-vizsgálat céljából vérvétel, valamint műtétnek nem minősülő módon egyéb mintavétel szükséges.

Az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés b) pontja szerinti előállítási okkal kapcsolatban újra szükséges visszautalni a Testület korábbiakban már említett gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség, egy az Rtv-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – az adott cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra.

A Testület álláspontja szerint a bűnügyi jelzés, a kábítószer-használó személy előadása és azon tény alapján, hogy a panaszos csak 5 perc elteltével nyitott ajtót, **felmerült bűncselekmény elkövetésének olyan szintű gyanúja, amely álláspontja szerint az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) szerinti előállítást is megalapozta.**

b) Tekintettel arra, hogy az Rtv. a vizsgált esetre nem kötelező jelleggel, hanem lehetőségként írja elő az előállítás alkalmazását, a jogalap meglétéén túl a Testületnek azt is mérlegelni kellett, hogy az előállítás megfelelt-e az arányosság követelményének.

Azon kérdés megítéléséhez, hogy a rendőrség megalapozottan döntött-e a panaszosok előállítása mellett, az Rtv. 15. §-ában előírt arányossági követelmény ad eligazítást. A rendelkezés értelmében „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”, továbbá „több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár”.

Az arányosság megítélésekor a Testületnek azt kellett figyelembe vennie, hogy volt-e az előállításnak olyan célja, amely csak a szabadság korlátozásával volt elérhető.

A Testület erre a kérdésre igenlő választ adott. A Testület álláspontja szerint a helyszínen tapasztaltak, a cselekmény tárgyi súlya, továbbá az, hogy a bűncselekmény megalapozott gyanúját kizárni csak további bizonyítási cselekmények – jelen esetben vizeletminta vétele és gyorseszteszt alkalmazás, valamint gyanúsított kihallgatás – elvégzésével lehetett, – amelyek mielőbbi foganatosításához a panaszosnak is érdeke fűződött –, megalapozta és indokoltá tette a panaszos előállítását.

A Testület ezért arra a megállapításra jutott, hogy a konkrét esetben a cselekmény mielőbbi felderítéséhez fűződő bűnüldözési érdek, illetve a panaszossal szemben felmerült gyanú kizárásának vagy alátámasztásának igénye panaszossal szembeni további rendőri intézkedés foganatosítását indokolta, amely a Testület álláspontja megalapozta a panaszos előállítása arányosságának megállapíthatóságát, így nem sérült a panaszos személyes szabadsághoz való alapvető joga.

c) A Testület ezt követően azt értékelte, hogy a panaszos előállításának időtartama a jogszabályi előírásoknak és az arányosság követelményének megfelelt-e.

Az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdése tartalmazza az előállítás időtartamára vonatkozó rendelkezéseket. Ennek értelmében a személyi szabadság csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozható. Ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal, 4 órával meghosszabbíthatja, amennyiben ez indokolt és az előállítás célja még nem valósult meg. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Szolgálati Szabályzat 30. §-ának (3) bekezdése szerint az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésében meghatározott ideig tart.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése főszabályként a „szükséges” időt jelöli meg és csak végső korlátként, határozza meg a 8 órás (illetve indokolt esetben, külön alaki feltételek mellett a további 4 órás) időtartamot. Felhívja a Testület a figyelmet az előállítás intézményének a személyi szabadságot súlyosan korlátozó jellegére, amelyre értelemszerűen vonatkozik az Rtv. 15. § (1) bekezdésében meghatározott azon általános arányossági követelmény is, mely szerint „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”.

A rendőrségi dokumentumokból a Testület az alábbiakat állapította meg. A panaszos előállítása 2017. szeptember 29-én 12 óra 50 perctől 19 óra 55 percig, azaz 7 óra 5 percig tartott. Ez idő alatt a helyszíni intézkedésre kb. 14 óráig került sor, majd a panaszost előállították és a 14 óra 30 perckor átadták a szolgálatirányító parancsnoknak. 15 óra körül felvették a szükséges nyilatkozatokat, elvégezték a ruházatátvizsgálást és a letétezt. A rendelkezésre álló iratok szerint a jegyzőkönyvek leírása 16 óra és 17 óra között zajlott.

Majd 2017. szeptember 29-én 17 óra 05 perckor B. J. r. tömi kikísérte a panaszost az előállító helyiségből meghallgatás végett. A vizelet mintavételre 17 óra 40 perckor került sor Dr. J.M.M. doktornő felügyeletével, 18 óra 10 perckor érkeztek vissza. A panaszos kihallgatására ezt követően került sor. A panaszost végül 19 óra 55 perckor szabadították.

(H.A. r. őrm. szerint a panaszos kihallgatása 17 óra 40 perc és 18 óra 15 perc között zajlott, de a Testület ezt nem vette figyelembe, mivel az előállító helyiség rendkívüli őr feladatait ellátó személy nem lehetett pontos tudomással arról, hogy milyen eljárási cselekmények zajlottak az előállító helyiségen kívül.)

A fentiek alapján a Testület az elvégzett cselekményekhez viszonyítva nem tartotta indokolatlanul túlzottnak a panaszos előállításának időtartamát, a Testület álláspontja szerint az intézkedés időtartama – figyelemmel az Rtv. 15. §-ban előírt arányossági követelményre – nem haladta meg az elérni kívánt célhoz szükséges időt.

Mindezek alapján az előállítás időtartama miatt a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga.

2) A panaszos sérelmezte a ruházatátvizsgálás módját a rendőrkapitányságon.

Az Rtv. 31. § (1) bekezdése szerint akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önvészély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja.

Az Rtv. 18. § (4)-(6) bekezdés a befogadási eljárással kapcsolatban azt rögzíti, hogy amennyiben a rendelkezésre álló adatokra, illetve a befogadás körülményeire vagy a fogvatartott viselkedésére tekintettel alapos okkal feltételezhető, hogy a fogvatartott saját vagy más életének, testi épségének veszélyeztetésére alkalmas tárgyat tart magánál, az élet, testi épség védelme, továbbá a bűncselekmény megelőzése érdekében a fogvatartott testét, erre vonatkozó előzetes figyelmeztetést követően - a testüregekre is kiterjedően - át kell vizsgálni. A fogvatartott testének átvizsgálása nem történhet szemérem sértő módon, és az átvizsgálás alatt más fogvatartott, illetve a fogvatartottal ellentétes nemű személy nem lehet jelen. A testüregek átvizsgálását csak orvos végezheti, amelynek során a vizsgálatot végző orvoson kívül a vizsgálat elvégzésében közreműködő egészségügyi dolgozó, valamint a vizsgált személlyel azonos nemű rendőr lehet jelen.

A Szolgálati Szabályzat 31. § (7)-(8) bekezdése szerint az előállító egységben történő elhelyezéskor a fogvatartottat ruházatát támadás vagy önvészély okozására alkalmas tárgy elvétele céljából a felügyeletet ellátó rendőrnek át kell vizsgálnia. A ruházat átvizsgálását a fogvatartottal ellentétes nemű személy nem végezheti, valamint nem lehet jelen, kivéve, ha az átvizsgálás technikai eszközzel történik. A fogvatartás biztonsági követelményeire figyelemmel, valamint az esetleges önkárosítás megelőzése érdekében az előállító helyiségben a fogvatartott saját tulajdonú alsó- és felsőruházatát nadrágszíj nélkül, lábbelijét cipőfűző nélkül tarthatja magánál.

Az Rtv. 97. § (1) bekezdésének h) pontja szerint fogvatartott az, akit törvény, illetőleg törvény alapján kiadott hatósági határozat alapján a szabad mozgáshoz és tartózkodási hely szabad megválasztásához való jogában korlátoznak (őrizetbe vett, előzetesen letartóztatott, közbiztonsági őrizetben lévő, elfogott és előállított, elővezetett).

A fentebb hivatkozott Rtv. 31. § (1) bekezdése tehát lehetőségként, a rendőr mérlegelésére bízva teszi lehetővé a személyi szabadságában korlátozott személy ruházatának átvizsgálását. Ehhez képest a Szolgálati Szabályzat ugyanezen rendelkezéseket (támadás vagy önvészély okozására alkalmas tárgy elvétele céljából) átvéve és annak alkalmazási körét szűkítve – az előállító helységbe elhelyezéskor – már kötelező ruházatátvizsgálást ír elő. Ehhez a kötelező szabályhoz képest speciális szabályként rendelkezik az Rtv. 18.§-a szakasza a fogvatartott testének (testfelületének és testüregének) vizsgálatáról akkor, amikor azt ismételten bizonyos egyéb körülmények fennállása esetén („a rendelkezésre álló adatokra, illetve a befogadás körülményeire vagy a fogvatartott viselkedésére tekintettel alapos okkal feltételezhető”) lehetőségként szabályozza.

A rendőri jelentések szerint a panaszossal nem vetették le az alsóruházatát. Ugyanakkor a jelentések szerint az átvizsgálás foganatosítására az illemhelyiségben került sor, mivel az az egy olyan hely van a kapitányságon, ami nincs bekamerázva és így lehetett gondoskodni arról, hogy a panaszost ne kerüljön szeméremsértő helyzetbe.

A panaszos előadása szerint ugyanakkor a panaszosnak az alsónadrágját is le kellett tolnia, valamint le is kellett alsónadrág nélkül guggolnia, a motozást szeméremsértő módon hajtották végre.

A panaszossal kapcsolatban a rendelkezésre álló iratokban semmi nem mutatott arra, hogy fennállt vele kapcsolatban olyan egyéb körülmény, ami miatt szükséges lett volna a testfelületét átvizsgálni. Az iratokból nem tűnik ki olyan adat, ami megteremtette volna annak a gyanúját, hogy a panaszos önmaga vagy mások károsításra vagy a bűncselekmény elkövetésére alkalmas tárgyat próbált a testfelületén becsempészni az előállító helyiségbe.

Noha a rendőrök következetesen tagadták, hogy a panaszost meztelenre vetkeztették volna, arra még sem tudtak életszerű magyarázatot adni, hogy miért érezték a panaszos hiányos ruházatának átvizsgálását szeméremsértőnek, hacsak nem azért, mert a foganatosított átvizsgálás meghaladta a normál átvizsgálás körét. Amennyiben pedig ez így történt, annak lehetett volna indoka a gyanúként felmerült bűncselekmény jellege, ugyanakkor erre a rendőrök egyrészt nem hivatkoztak, másrészt más ésszerű indokát nem adták a normál átvizsgálást meghaladó testfelület vizsgálat szükségességének.

A testfelület panaszban megjelölt átvizsgálása az emberi méltóságot súlyosan sértő, megalázónak tekinthető eljárás, amely csak abban az esetben lehet jogszerű alapjog-korlátozás, ha megfelelő jogalap birtokában és az arányosság követelményét szem előtt tartva foganatosítják.

Jelen esetben ezek a törvény által megkövetelt – fentebb kifejtett – speciális feltételek nem álltak fenn, ezért a Testület megállapította, hogy az illetén átvizsgálás az Alaptörvény III. cikkében tilalmazott megalázó bánásmódnak minősül, amely súlyos mértékben sértette a panaszos emberi méltóságához fűződő jogát.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint súlyosan sérült a panaszos emberi méltóságához fűződő joga a vele szemben a befogadás során alkalmazott átvizsgálás miatt.

3) A panaszos elmondása szerint az intézkedő rendőrök nem vettek tudomást a betegségről.

a) A panaszosi előadás szerint ő jelezte a nyomozást vezetőnek, hogy 2-es típusú diabétesze és magas vérnyomása van, így szüksége van a gyógyszereire, amit kiborogattak és összekevertek. Az egyik nyomozóval visszamentek a gyógyszerekért. Ennivalót nem vihetett magával, mert azt mondták, majd ott kap. 14 óra 30 perckor vették „őrizetbe” a fogdán és miután 19 órakor közölte az őrral, nagyon rosszul van, be kellene vennie a gyógyszereket és már ennie is kellene, ezért hoztak részére 2 db rozskiflit és olyan felvágottat, ami szóját tartalmaz, ezért nem ehetette meg. Gyógyszert nem vehette be, kihallgatása továbbra sem történt meg. A jogi képviselő szerint a rendőrség megsértette a 30/2011. (IX.2.) BM rendelet (továbbiakban Szolgálati Szabályzat) 31. § (7) bekezdését, mert az igazoltan 2-es típusú cukorbetegségben szenvedő panaszosnak nem engedte a gyógyszereit bevenni, nem hívott neki orvost, és csak jóval később hoztak neki két szelet kenyeret, és szójatartalmú párizsit, utóbbit betegsége miatt nem is ehetette meg a panaszos. A panaszolt eljárása ellentétben áll a Szolgálati Szabályzat 31. § (10) bekezdés d) pontjával és (11) bekezdésével is. Már a házkutatás során ismertté vált a panaszos 2-es típusú cukorbetegsége, valamint magas vérnyomás betegsége, mellyel kapcsolatban egy Zs. keresztnevű eljáró rendőr rá is kérdezett a panaszosnál hogy „minek neki annyi gyógyszer”. A panaszos erre azt válaszolta, hogy betegségeire, cukorbetegségeire és magas vérnyomásra szedi. A Zs. nevű rendőr erre azt válaszolta, hogy „nem kéne ezzel foglalkoznia, nem lenne magas a vérnyomása”. A jogi képviselő ennek a rendőri hangnemnek is a kivizsgálását, összefüggésben a fogdán történő nem megfelelő ellátással, mely kapcsán fennállt a reális veszélye annak, hogy a panaszos maradandó károsodást szenved el.

A rendőri jelentések szerint a panaszos az intézkedő rendőrök részére hitelt érdemlően nem volt képes igazolni, hogy kettes típusú cukorbetegsége lenne. H. r. őrm. jelentéséből egyértelműen kiderül, hogy az előállítottat tájékoztatta, hogy kizárólag orvos jelenlétében kaphat betegségéből kifolyólag gyógyszert. Az előállított nem kívánta, hogy értesítésre kerüljön az OMSZ. Ételallergiáról nem tett jelzést az előállított.

Az Rtv. 18. § (2) bekezdése szerint a rendőrség gondoskodik a fogvatartott elhelyezéséről, a fogvatartás miatt bekövetkező egészségkárosodás megelőzéséhez szükséges ellátásáról. A sérült, beteg vagy más okból sürgős orvosi ellátásra szoruló fogvatartottat orvosi ellátásban kell részesíteni.

A Testület megítélése szerint az intézkedés alá vont személytől nem elvárható, hogy minden esetben, akár lakóhelyén is orvosi iratokkal bizonyítsa gyógyszereszedés szükségességét, ezért az egyedül élő panaszosnak a gyógyszer felmutatásával biztosítani kellett volna haladéktalanul annak bevitelét. Amennyiben a rendőrség nem tudja eldönteni, hogy a panaszos milyen jellegű gyógyszereket kell, hogy szedjen, illetve, hogy valóban szenved-e valamilyen olyan betegségben, amihez állandó gyógyszereszedés szükséges, akkor haladéktalanul intézkednie kellene a panaszos orvosi vizsgálatáról. Ez esetben azonban csak 19 óra körül merült fel annak a lehetősége, hogy mentőt hívnak a panaszoshoz.

Mindezek alapján a Testület megállapította a panaszos egészséghez fűződő alapjogának sérelmét.

b) A panaszos sérelmezte, hogy olyan élelmiszert kapott, amit az allergiája miatt nem ehetett meg (rozskiflit és szójatartalmú szalámit).

Befogadáskor a panaszost az élelmezéssel kapcsolatban tájékoztatta, hogy az előállítást követő 5. órában jogosult élelmezési ellátásra. A tájékoztatást tudomásul vette és közölte, hogy a későbbiek

során kérni fog élelmezést. 17 óra 50 perckor tájékoztatta a r. őrm. a panaszoszt, hogy az előállítás meghaladta az öt órát, így kérhet ételmet, amire közölte, hogy még nem éhes. Majd 19 óra körüli időben jelezte B.B-nek., hogy szeretne étkezni. Tekintettel arra, hogy az előállító helyiségben rendelkezésre álló élelmiszert cukorbetegségére való hivatkozással nem tudta elfogyasztani, ezért Sz. A. r. főrm. szolgálatirányító parancsnok a jelzést követően haladéktalanul intézkedett az előállított személy igénye szerinti élelem 2 db kiflit, 1 db 10 dkg-os felvágott beszerzésére, amely részére átadásra is került.

A Szolgálati Szabályzat 31.§ (11) bekezdése szerint a személyi szabadság korlátozásának első 5 óráját követően az intézkedést fogyanatosító rendőri szerv gondoskodik a fogvatartott személy élelemmel történő ellátásáról. A fogvatartott személy étkezése az előállító helyiségben történik. Az étel kiosztását a felügyeletet ellátó rendkívüli őr végzi. Ha a rendkívüli őr nem rendelkezik az étel kiosztásához szükséges élelmiszerhigiéniai alapismereti vizsgával és érvényes egészségügyi könyvvel, akkor az élelmiszer kicsomagolását nem végezheti. Ilyen esetben a fogvatartottat előrecsomagolt élelmiszerral és az annak elfogyasztásához szükséges egyszer használatos evőeszközökkel kell ellátni.

A nyilatkozatok nem tartalmazzak arra nézve adatot, hogy a panaszos szójaallergiás.

Mindezekre tekintettel a Testület álláspontja szerint az élelmezése körében a rendőrség mindent megtett annak érdekében, hogy a panaszos általuk ismert betegségére is figyelemmel megfelelő élelmiszerral lássa el a jogszabályok által előírt időintervallum elteltét követően. A fentiek alapján a Testület álláspontja szerint nem mulasztott a rendőrség, ezért **a panaszos oldalán az egészséghez való jog sérelmét nem állapította meg az élelmezés kapcsán.**

4) A panaszos előadta, hogy jogairól nem adtak felvilágosítást.

A rendőri jelentések szerint a panaszos megkapta a jogaira történő kioktatást, illetve az előállításról készült igazolást is átadták a panaszos részére, amelyet a panaszos aláírt. Az igazolás első részén megtalálható volt a tájékoztató a panasztétel lehetőségeiről.

A fenti kifogások kapcsán a Testület az alábbi törvényi rendelkezésekre volt tekintettel.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdése értelmében a rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

Rtv. 33. § (4) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani”.

Mivel a rendőrségi iratokból az volt megállapítható, hogy a rendőrök megfelelő tájékoztatást adtak a panaszjogra vonatkozóan, amelyet az előállítással kapcsolatban kiállított és panaszos által aláírt nyilatkozat és igazolás is alátámasztott, ezért **a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga.**

5) A panaszos kifogásolta a rendőrök által alkalmazott hangnemet.

A Testület a panasz ezen része tekintetében utal az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondatára, amely szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az intézkedő rendőrökkel – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaival – szemben minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Ezen törvényi rendelkezéssel összefüggésben a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire, különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége. Ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A Testület továbbá felhívja a figyelmet a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexében (a továbbiakban: Etikai Kódex) foglalt követelményekre is, amelyek ugyan nem minősülnek jogszabályi előírásoknak, azonban alapjaiban meghatározzák a rendőri hivatás értékeit, megtestesítik az állampolgárok rendőrökkel szemben támasztott elvárásait, erkölcsi iránymutatásul szolgálnak, illetve morális alapot biztosítanak a rendőrség és az egyes rendőrök számára. Az Etikai Kódex 1. pontja szerint a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie”. Az Etikai Kódex 5. pontja kimondja, hogy „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit [...] indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz [...] megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint pedig a rendőr „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület a fentiekén túlmenően utal a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakra, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megeremtve.”

A Testület a panaszossal szemben tanúsított rendőri hangnem tekintetében a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni, ezért az Rtv. hivatkozott rendelkezésének megsértése, illetve az alapján a panaszos emberi méltósághoz való alapvető jogának sérelme nem megállapítható.

V.

A panaszossal szembeni intézkedés kezdeményezésére és a panaszos igazoltatására az Rtv. 29. § (1) bekezdés első fordulata alapján jogszerűen került sor, így nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz és személyes adatok védelméhez való joga.

Az előállítására kellő jogalap birtokában az arányosság szabályaira is figyelemmel került sor, így az előállítás ténye és időtartama miatt nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga. Ugyanakkor súlyosan sérült a panaszos emberi méltósághoz fűződő joga a vele szemben a befogadás során alkalmazott átvizsgálás miatt.

Továbbá a gyógyszerekkel kapcsolatos panasz kapcsán a Testület megállapította a panaszos egészséghez fűződő alapjogának sérelmét. Viszont az élelmezés körében nem tárt föl mulasztást.

A Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga, mivel a rendőrök megfelelő tájékoztatást adtak a panaszjogra vonatkozóan, amelyet az előállítással kapcsolatban kiállított és panaszos által aláírt igazolás is alátámasztott.

A Testület a panaszossal szemben tanúsított rendőri hangnem tekintetében a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni, ezért az Rtv. hivatkozott rendelkezésének megsértése, illetve az alapján a panaszos emberi méltósághoz való alapvető jogának sérelme nem megállapítható.

A megvalósult alapjogsértés a Testület megítélése szerint elérte a súlyosság azon fokát, amely indokoltá tette a panasz és az állásfoglalás megküldését az országos rendőrfőkapitánynak, ezért a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2018. április 4.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag